

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 30 maja 2011 r.

tekst ujednoczony

**Pani
Joanna Ślusarczyk
Dyrektor
Śląskiego Zarządu Melioracji
i Urządzeń Wodnych
w Katowicach**

LKA-4101-01-02/2011/P/10/180

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Śląskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach² w zakresie realizacji w latach 2007-2010 ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry, w oparciu o wieloletni „Program dla Odry – 2006”³.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność ŚZMiUW w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie:

- 1. Niski stan realizacji 27 zadań, ujętych w latach 2007-2010 w rocznych planach Programu, na które wydatkowano łącznie 17.639,3 tys. zł, w tym 13.386,76 tys. zł⁴**

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Zwanym dalej „ŚZMiUW”.

³ Dalej zwany „Programem”.

⁴ Ponożone wydatki finansowano ponadto ze środków WFOŚiGW, środków budżetu państwa przyznanych na działania statutowe ŚZMiUW i dotacji przekazanych przez 2 gminy.

ze środków rezerwy celowej budżetu państwa. Ustalono m.in., że na koniec 2010 r. zrealizowano 9 z 22 zadań, które miały być zakończone w latach 2008-2010, według planu rzeczowo-finansowego, zaakceptowanego w 2007 r. przez Pełnomocnika Rządu ds. Programu⁵, dalsze 3 były w trakcie wykonywania robót budowlanych (których zaawansowanie wynosiło od 5 do 40 %), a pozostałych 10 nie podjęto.

Pani Dyrektor wyjaśniła, że przyczyną powyższego było głównie nieodpowiednie do potrzeb finansowanie realizowanych zadań. NIK nie podziela w pełni tych wyjaśnień, gdyż - jak wynika z ustaleń - spośród 10 zadań, dla których w latach wcześniejszych, kosztem 863,77 tys. zł, opracowano dokumentację techniczną, dla 6 do końca 2010 r. nie uzyskano pozwoleń na budowę, warunkujących m.in. rozpoczęcie procedur pozyskiwania na ich realizację środków finansowych oraz wszczęcie procedur wyboru wykonawców robót (dla dwóch dalszych zadań pozwolenia uzyskano w II półroczu 2010 r.).

W ocenie NIK, niskie zaawansowanie realizacji części zadań Programu stwarza zagrożenie dezaktualizacji dokumentacji oraz wydanych decyzji administracyjnych, co miało miejsce np. w przypadku zadań „Regulacja koryta cieku Krasna w km 0+700 – 3+000 w m. Cieszyn w Gm. Cieszyn”⁶ i „Odbudowa koryta cieku Ornontowickiego w km 0 +780 – 5+915 wraz z przebudową przepustów Ornontowice i Gieraltowice”, których pozwolenia wodnoprawne wydane w 2008 r. utraciły moc (dla pierwszego zadania również decyzja w sprawie wycinki drzew), co spowodowało konieczność ich ponownego uzyskiwania.

Przeprowadzona szczegółowa analiza 5 wybranych losowo zadań Programu wykazała, że przyczyną opóźnień realizacji 4 z nich (w stosunku do założeń przyjętych w planie 2007 r.), były głównie:

- „Odbudowa koryta cieku Stoła w km 0+400-4+6ch 00 - dł. 4,2 km”⁷ (zadanie planowane do realizacji w latach 2006-2008) – brak pozwolenia na budowę wskutek niewyegzekwowania przez blisko 4 lata (do marca 2011 r.) od wykonawcy kompletnej dokumentacji projektowej. Pomimo że dokumentacja ta zawierała wady i usterki, w I kw. 2009 r. została zaakceptowana, jako prawidłowo sporządzona, przez koreferenta i przez Zespół Oceny Projektów Inwestycyjnych ŚZMiUW, a wykonawcy wypłacono umowne wynagrodzenie (łącznie 100.650 zł brutto) i zwrócono 5.032,50 zł zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz

⁵ Zwanego dalej „Pełnomocnikiem Rządu”.

⁶ Zwanego dalej „Regulacja koryta cieku Krasna”.

⁷ Zwanego dalej „Odbudowa koryta cieku Stoła”.

odstąpiono od egzekwowania 12.379,95 zł naliczonej kary umownej z tytułu zwłoki w usunięciu wad i usterek. Kary z ww. tytułu, w kwocie 5 233,80 zł, ponownie naliczono wykonawcy za okres od 10 września 2010 r. do 31 października 2010 r., przy czym do marca 2011 r. nie zostały one przez niego uznane i nie zostały przez ŚZMIUW wyegzekwowane. Realizacja tego zadania ma zapewnić uniknięcie strat dla ludzi i mienia w przypadku wystąpienia powodzi, powstrzymanie dalszej degradacji koryta cieków i poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w 3 miejscowościach.

- „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry w km 63+300 – 66+500, Gm. Rudnik – etap III*”⁸ (zadanie planowane do realizacji w latach 2006–2009) - podjęcie robót budowlanych w styczniu 2010 r. na skutek wydłużenia procesu konsultacji założeń zadania z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej i przesunięcia terminu opracowania dokumentacji technicznej (o 16 miesięcy) oraz wydłużenia, rozpoczętej w sierpniu 2009 r., procedury udzielenia zamówienia na realizację robót budowlanych z powodu protestów i odwołań oferentów (w ocenie NIK uzasadnionych). Z kolei złe warunki atmosferyczne w 2010 r. spowodowały, że na koniec tegoż roku rzeczowe zaawansowanie robót budowlanych wynosiło 35 % (przy upływie 55 % umownego czasu ich realizacji).
- „*Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polder przepływowy) w miejscowości Krzanowice*”⁹ (zadanie planowane do realizacji w latach 2006 – 2008) - podjęcie rzeczowej realizacji w styczniu 2010 r. wskutek uzyskania pozwolenia na budowę 8 grudnia 2009 r. i zawarcia umowy z wykonawcą na realizację robót 30 grudnia 2009 r. Powyższe, a także niekorzystne warunki atmosferyczne w 2010 r. spowodowały, że na koniec tegoż roku rzeczowe zaawansowanie robót budowlanych wynosiło 40 % (przy upływie 50 % umownego czasu ich realizacji).
- „*Odtworzenie koryta cieków Młynówka Bolesław w km 0+840 - 2+800, gm. Krzyżanowice wraz z remontem jazu ze stopniem $h=0,5$ m w km 1+340*”¹⁰ – zadanie, zaplanowane do realizacji w latach 2005-2008, zakończono w grudniu 2010 r., o czym zadecydowało głównie uzyskanie w 2009 r. środków finansowych na jego rzeczową realizację i rozpoczęcie robót budowlanych w listopadzie 2009 r.

---

⁸ Zwanego dalej „*Budową lewostronnego obwałowania rzeki Odry – etap III*”.

⁹ Zwanego dalej „*Budowa suchego zbiornika w miejscowości Krzanowice*”.

¹⁰ Zwanego dalej „*Odtworzenie koryta cieków Młynówka Bolesław*”.

oraz - według złożonych wyjaśnień - niekorzystne warunki atmosferyczne, występujące w 2010 r.

Zgodnie z założeniami, w 2008 r. zakończono zadanie „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II gmina Kalety, powiat Tarnowskie Góry*”¹¹, przy czym wskutek nieterminowego wykonywania robót przez wykonawcę umowy, termin ich realizacji wydłużono z września do grudnia 2008 r. Wydłużenie uwzględniono w podpisanych z wykonawcą aneksach do umowy, w których jako przyczynę opóźnień wskazano jedynie przesunięcie przez użytkownika zbiorników terminu udostępnienia jednego z nich dla planowanych prac remontowych (w zbiornikach prowadzono hodowlę ryb).

2. Niewymaganie przez ŚZMiGW od wykonawców robót budowlanych, realizowanych w ramach 3 ww. zadań, opracowywania harmonogramów rzeczowo-finansowych, obejmujących cały umowny okres realizacji robót, wynoszący od 9 do 23 miesięcy. Na etapie zawierania umów wymagano jedynie harmonogramów na rok budżetowy, w którym umowę podpisano. W konsekwencji dla ww. zadań, do zawartych w okresie listopad-grudzień 2009 r. umów, wykonawcy robót przedstawili harmonogramy obejmujące okresy od 1 do 36 dni. Powyższe, w połączeniu z brakiem określenia w umowach trybu i zasad ustalania i zatwierdzania harmonogramów na kolejne lata budżetowe, powodowało, że nie były one opracowywane lub sporządzano je w terminach lub formie utrudniającej prawidłową kontrolę przebiegu robót.

Pani Dyrektor wyjaśniła, że nie żądano od wykonawców robót harmonogramów rzeczowo-finansowych obejmujących cały umowny okres ich realizacji przed uzyskaniem przez ŚZMiUW informacji o wysokości środków finansowych, przyznanych na realizację poszczególnych zadań, które otrzymywano dopiero w II kwartale roku budżetowego. Po otrzymaniu tych informacji wykonawcy sporządzali harmonogramy, które zatwierdzali inspektorzy nadzoru. NIK, mając na uwadze ustalenia, nie podziela w pełni tych wyjaśnień, gdyż stwierdzono, że dla zadania:

- „*Odtworzenie koryta ciekłu Młynówka Bolestaw*”, realizowanego od listopada 2009 r. do grudnia 2010 r., wykonawca sporządził tylko harmonogram rzeczowo-finansowy robót na grudzień 2009 r., który zatwierdził Z-ca Dyrektora ds. Technicznych ŚZMiUW,
- „*Budowa suchego zbiornika w miejscowości Krzanowice*”, planowanego do realizacji do 30 listopada 2011 r., na rok 2010 wykonawca przedstawił harmonogram rzeczowo

---

¹¹ Zwanego dalej „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II*”.

–finansowy, obejmujący miesiące październik–grudzień (z adnotacją inspektora nadzoru o jego sprawdzeniu z dnia 19 października 2010 r.),

- „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry - etap III*”, planowanego do realizacji do 30 października 2011 r., wykonawca przedstawił dwa harmonogramy rzeczowo–finansowe, obejmujące III dekadę grudnia 2009 r. oraz okres maj–grudzień 2010 r. Harmonogram na 2010 r., podpisany przez inspektora nadzoru, nie miał żadnych dat umożliwiających określenie kiedy został sporządzony, sprawdzony czy też zatwierdzony, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

W złożonych wyjaśnieniach Kierownik Biura ŚZMiUW w Raciborzu, sprawujący dla ww. 3 zadań również funkcję inspektora nadzoru, jako powód niezadania od wykonawców harmonogramów rzeczowo-finansowych dla całego umownego okresu realizacji robót, wskazywał brak perspektyw finansowania tych zadań.

3. Niewykorzystywanie przez ŚZMiUW przyznawanych środków rezerwy celowej na realizację zadań Programu.

Stwierdzono, że otrzymując w latach 2007-2010 mniej o 29,0 % (w 2007 r.) do 80,3 % (w 2009 r.) środków finansowych od zgłaszanych potrzeb, ŚZMiUW nie zapewnił w latach 2009-2010 pełnego ich wykorzystania. W konsekwencji, mimo formułowanych przez ŚZMiUW w trakcie roku zapewnień, że przyznane środki finansowe zostaną w pełni wykorzystane, w IV kw. 2009 r. i w IV kw. 2010 r. złożono wnioski o zmniejszenie planów wydatków inwestycyjnych, odpowiednio: o 43,4 % (o 1.600 tys. zł) i o 28,9 % (o 1.790 tys. zł). Jako powody wskazywano głównie zakłócenia w rozpoczęciu i realizacji robót w ramach zadań „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry– etap III*” i „*Budowa suchego zbiornika w miejscowości Krzanowice*”. Zgłoszony przez ŚZMiUW, we wrześniu 2010 r., wniosek o przeznaczenie niewykorzystanych wówczas 2.100 tys. zł środków rezerwy celowej na realizację nowych zadań, tylko częściowo poprawił sytuację, gdyż Pełnomocnik Rządu wyraził zgodę na uruchomienie 4 z 34 zaproponowanych nowych zadań, głównie na opracowanie dokumentacji.

Zakłócenia w przebiegu prac przygotowawczych i realizacji robót budowlanych oraz podejmowanie robót w przypadku niektórych zadań Programu, w niekorzystnym dla ich prowadzenia okresie kalendarzowym (listopad–grudzień), powodowały występowanie niekorzystnego zjawiska koncentracji wydatków finansowych w ostatnich miesiącach roku budżetowego. Stwierdzono np., że w 2007 r., w ostatnim

kwartale ŚZMiUW wydatkował 57,4 % przyznanych środków rezerwy budżetowej, a 100 % w 2009 r. Powyższe Pani Dyrektor wyjaśniała głównie opóźnieniami w uzyskiwaniu stosownych decyzji i uzgodnień przez wykonawców dokumentacji technicznej oraz opóźnieniami procedur wyboru wykonawców robót budowlanych.

4. Wykorzystywanie w latach 2007-2009 części przyznanych środków dotacji celowej budżetu państwa niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem obowiązujących przepisów.

W latach 2007–2008, ze środków rezerwy celowej, ŚZMiUW sfinansował 303 869,63 zł wydatków poniesionych na realizację dwóch zadań rzeczowych¹², dotyczących odbudowy cieków wodnych dorzecza Wisły, co stanowiło naruszenie przepisów art. 133 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹³, że środki rezerwy celowej wykorzystane mogą być wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry - 2006”¹⁴, jego celem była modernizacja Odrzańskiego Systemu Wodnego. Do dnia 31 marca 2011 r. nieprawidłowo wykorzystanych środków rezerwy celowej nie zwrócono do budżetu państwa. Wykorzystanie środków rezerwy celowej niezgodne z przeznaczeniem Pani Dyrektor tłumaczyła m.in. brakiem w ŚZMiUW środków finansowych na realizację działań statutowych oraz zaakceptowaniem przez ówczesnego Pełnomocnika Rządu przedstawionych mu planów, obejmujących przedmiotowe zadania.

NIK, biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy o finansach publicznych, nie podziela wyjaśnień Pani Dyrektor.

Ponadto ustalono, że w grudniu 2007 r. i w grudniu 2009 r. dokonano nienależnych wypłat należności wykonawcom 3 zadań, w łącznej kwocie brutto 1.273.864,77 zł, którzy nie zrealizowali robót budowlanych, które uprawniały ich do żądania umownego wynagrodzenia, a ŚZMiUW do dokonania zapłaty tych należności. W tych przypadkach wypłacono wykonawcom należności za ujęte w kosztorysach ofertowych materiały budowlane lub za materiały planowane przez nich do zakupu, co było niezgodne z postanowieniami zawartych z wykonawcami

---

¹² Wydatki na opracowanie dokumentacji technicznej dla zadań pn. „Odbudowa koryta cieków Czeczówka w km 0+000 - 2+200, gm. Ożarówice” oraz pn. „Odbudowa koryta cieków Ożarówickiego w km 0+000 - 5+250, gm. Ożarówice”.

¹³ Dz. U. Nr 249 poz. 2104 ze zm., zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych z 2005 r.”.

¹⁴ Dz. U. Nr 98, poz. 1067 ze zm. dalej zwanej „ustawą z dnia 6 lipca 2001 r.”.

umów¹⁵, a ponadto stanowiło naruszenie przepisu art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy z 2005 r. o finansach publicznych, stanowiącego, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. I tak, w przypadku zadania:

- „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II*” (umowa z wykonawcą z dnia 2 listopada 2007 r.) - ŚZMiGW w dniu 27 grudnia 2007 r. zapłacił wykonawcy 400.000 zł brutto, ujętych w fakturze nr 86/A/12/2007 z dnia 21 grudnia 2007 r. i w protokole odbioru z dnia 20 grudnia 2007 r., która oprócz kosztów robót (141 737,40 zł) obejmowała również kwotę 258.262,60 zł, z tytułu „*zakup materiałów wg zestawienia w kosztorysie*”. Zapis ten, ujęty w protokole odbioru robót, podpisany przez inspektora nadzoru J.S., był nierzetelny, gdyż - według oświadczenia wykonawcy z dnia 20 grudnia 2007 r. - przedmiotowe zakupy materiałów planował on dopiero zrealizować. Ujęcie w protokole odbioru robót kosztów materiałów (które miały być wykorzystane w 2008 r.) inspektor nadzoru uzasadniał wystąpieniem w listopadzie i w grudniu 2007 r. niekorzystnych warunków atmosferycznych (mrozy i pokrywa śnieżna), które uniemożliwiły realizację zaplanowanego zakresu robót, oraz koniecznością wykorzystania przyznanych na ww. zadanie środków finansowych. Wyplaconą w 2007 r. należność za materiały potrącono w 2008 r. z wynagrodzeń wykonawcy, wynikających z dokonywanych wówczas rozliczeń robót budowlanych.
- „*Budowa suchego zbiornika w miejscowości Krzanowice*” (umowa zawarta z wykonawcą dnia 30 grudnia 2009 r.) - ŚZMiGW w dniu 31 grudnia 2009 r., tj. 12 dni przed przekazaniem placu budowy wykonawcy, zapłacił 276.876,36 zł brutto, ujętych w fakturze nr 45/12/2009 z dnia 31 grudnia 2009 r. Podstawę do wystawienia faktury stanowił protokół odbioru robót z dnia 30 grudnia 2009 r., podpisany przez inspektora nadzoru W.N., który jego sporządzenie i ujęcie w nim ww. kwoty tłumaczył opóźnieniem prac na zadaniu i koniecznością wykorzystania przyznanych środków finansowych. Według wyjaśnień inspektora nadzoru, wykazana w protokole kwota uwzględniała koszty materiałów ujęte w kosztorysie ofertowym wykonawcy, które miały być wykorzystane w późniejszym terminie.
- „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry – etap III*” (umowa z wykonawcą z dnia 23 grudnia 2009 r.) - ŚZMiGW w dniu 29 grudnia 2009 r.,

---

¹⁵ Według postanowień umów rozliczenie za wykonanie przedmiotu umowy następować miało na podstawie faktur częściowych, podstawą do wystawienia których były kosztorysy powykonawcze robót oraz protokoły odbioru wykonanych robót, ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym, podpisane przez kierownika budowy i inspektora nadzoru.

tj. 10 dni przed przekazaniem wykonawcy placu budowy, zapłacił 740.891,36 zł brutto, ujętych w fakturze nr 19/12/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r. i w protokole odbioru z 29 grudnia 2009 r., których 99,7 % wartości stanowiły ujęte w kosztorysie ofertowym wykonawcy koszty materiałów, a pozostałość koszty zrealizowanych prac przygotowawczych (1.791,75 zł). Uwzględnienie w protokole odbioru robót kosztów materiałów, wykazanych w kosztorysie ofertowym, inspektor nadzoru W.N. uzasadniał opóźnieniem prac na zadaniu oraz koniecznością wykorzystania przyznaných środków finansowych.

W złożonych wyjaśnieniach Pani Dyrektor zapłatę wykonawcom wynagrodzeń w powyższych 3 przypadkach wyjaśniała sporządzeniem przez inspektorów nadzoru protokołów odbioru robót.

W ocenie NIK, uregulowanie przez ŚZMiGW ww. należności wykonawców, w kwocie 1.273.864,77 zł, spowodowało zawyżenie wykorzystania w 2007 r. i w 2009 r. przyznaných środków finansowych dotacji celowej i w konsekwencji uniknięcie ich zwrotu do budżetu państwa jako środków niewykorzystanych.

Stwierdzono ponadto, że ze środków dotacji celowej budżetu państwa finansowano roboty o charakterze konserwacyjnym i remontowym istniejącej infrastruktury melioracyjno-hydrrotechnicznej, celem likwidacji powstałych w latach wcześniejszych zaległości w jej utrzymaniu¹⁶. Dotyczyło to m.in. poddanych analizie zadań „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II*” i „*Odtworzenie koryta ciekłu Młynówka Bolesław*”, które nie miały związku z usuwaniem szkód powodziowych z 1997 roku. Na roboty zrealizowane w ramach tych zadań, w latach 2007-2008 i 2009-2010, wydatkowano¹⁷ odpowiednio brutto 1.549,9 tys. zł i 287,53 tys. zł.

NIK, nie kwestionując potrzeby realizacji ww. robót, które, zgodnie m.in. z przepisami art. 21, art. 22 ust. 1, art. 26 i art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne¹⁸, należały do obowiązków ŚZMiUW, zwraca uwagę, że ich finansowanie ze środków rezerwy celowej - a nie w ramach wydatków bieżących - stanowiło naruszenie art. 1 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. (że Program jest wieloletnim

---

¹⁶ O czym świadczą zapisy dokumentacji projektowej opracowanej dla ww. zadań, a także kierowana do ŚZMiUW od 2005 r. korespondencja z Urzędu gminy Krzyżanowice w sprawie złego stanu ciekłu *Młynówka Bolesław*.

¹⁷ Ze środków rezerwy celowej, a w przypadku pierwszego zadania również ze środków dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

¹⁸Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm. Wspomniany art. 21 stanowi, że utrzymywanie wód stanowi obowiązek ich właściciela, a art. 22 ust. 1, że utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wód. Z kolei przepis art. 26 określa, że do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy m.in. zapewnienie utrzymywania w należytym stanie technicznym koryt ciekłów naturalnych oraz kanałów, będących w jego władaniu, a art. 64. ust. 1, że utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

programem inwestycyjnym) oraz przepisów § 4 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁹ (że ze środków budżetu państwa finansowane mogą być koszty inwestycji i modernizacji obiektów budowlanych i innych środków trwałych, powodujące ich ulepszenie w rozumieniu przepisów o rachunkowości). Ujmowanie w ramach zadań Programu i finansowanie ze środków rezerwy celowej takich prac było również niezgodne z wytycznymi Pełnomocnika Rządu, odnośnie opracowywania planów rzeczowo-finansowych zadań Programu na poszczególne lata, w których m.in. stwierdzano, że remonty infrastruktury melioracyjno-hydropolirycznej winny być finansowane w ramach wydatków bieżących.

Pani Dyrektor realizację ww. zadań, w ramach Programu i sfinansowanie prowadzonych w ramach nich robót ze środków rezerwy celowej budżetu państwa, uzasadniała akceptacją przez Pełnomocnika Rządu, zgłoszonych przez ŚZMiUW w 2005 r., planów obejmujących te zadania, a także odtworzeniowym charakterem prowadzonych prac remontowych, które - jej zdaniem - spowodowały ulepszenie istniejącej infrastruktury, gdyż przyczyniły się do przedłużenia okresu jej użytkowania.

NIK nie podziela w pełni tych wyjaśnień, gdyż część zrealizowanych robót nie miała związku z ulepszeniem istniejącej infrastruktury, a tylko przywracała jej właściwy stan techniczny, który głównie - wskutek niedostatecznej intensywności wykonywanych wcześniej przez ŚZMiUW robót konserwacyjnych i remontowych - uległ pogorszeniu. W ocenie NIK, powyższe dotyczyło wykonanych, w ramach ww. zadań, robót, polegających m.in. na: usuwaniu roślinności (np. samosiewów, wykaszania skarp), odmulaniu cieków i usuwaniu z nich przeszkód tamujących przepływ wód (np. drzew i gałęzi), naprawie uszkodzonych lub skorodowanych elementów budowli ziemnych, betonowych, stalowych i drewnianych, zabezpieczeniu (konserwacji) elementów ww. budowli przed korozją, usuwaniu nagromadzonych w zbiornikach odpadów. Remontowy charakter robót, realizowanych w ramach zadania „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II*”, potwierdził w wyjaśnieniach inspektor nadzoru, uzasadniając powody ich podjęcia, na podstawie dokonanego w trybie art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane²⁰, zgłoszenia zamiaru

---

¹⁹ Dz.U Nr 120 poz. 831 ze zm.

²⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm., zwanej dalej „ustawą Prawo budowlane”.

przystąpienia do wykonywania tych robót, przedłożonego Wojewodzie Śląskiemu 21 czerwca 2007 r.

Ustalono, że w konsekwencji uznania przez ŚZMiUW wszystkich realizowanych w ramach ww. zadań robót, jako powodujących ulepszenie istniejącej infrastruktury, całość poniesionych na ich realizację wydatków (poza niżej omówionym wyjątkiem) uwzględniono jako zwiększenie wartości remontowanych środków trwałych. W wyniku tego, np. w 2008 r. wartość ujętego w ewidencji majątku środka trwałego „zbiornik Zielona” (OT nr 27) zwiększono z 1.549.898,78 zł do 2.581.382,40 zł. W przypadku zadania „Odtworzenie koryta ciekłu Młynówka Bolesław”, poniesione na jego realizację wydatki uwzględniono w sporządzonym 1 marca 2011 r. dowodzie przekazania środka trwałego (PT nr 1/2011) o wartości 316.199,59 zł.

W ocenie NIK, zwiększanie w tych przypadkach wartości remontowanych środków trwałych o wszystkie poniesione wydatki, w tym na realizację robót konserwacyjnych i remontowych, koniecznych dla poprawy ich złego stanu technicznego, stanowiło naruszenie przepisów art. 16 g ust. 13 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych²¹ oraz art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²².

NIK, jako działanie nierzetelne, ocenia stosowanie w ŚZMiUW zróżnicowanych zasad zaliczania kosztów realizacji zadań do wartości środków trwałych. Stwierdzono bowiem, że w przypadku zadania „Odtworzenie koryta ciekłu Młynówka Bolesław” do kwoty zwiększającej wartość środka trwałego zaliczono wszystkie poniesione koszty, w tym na opracowanie dokumentacji technicznej, a w przypadku zadania „Remont budowli zbiornika Zielona I i II” kosztów opracowania dokumentacji w wysokości 106.140,0 zł nie uwzględniono w wartości środka trwałego.

5. Nieprzeprowadzanie, wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo Budowlane, okresowych (co najmniej raz na 5 lat) kontroli, polegających na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów budowlanych. Według stanu na koniec 2010 r., ww. kontroli w okresie od 2000 r. nie przeprowadzono na 92,6 %, spośród 113,5 km, zarządzanych przez ŚZMiUW obwałowań dorzecza Odry (wraz z Wartą). Wskutek tego, dla 105,1 km tych obwałowań na koniec 2010 r. nie było możliwości określenia stanu technicznego i stanu przydatności do użytkowania

---

²¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 74 poz. 397 ze zm.

²² Dz.U z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 ze zm.

(stanu bezpieczeństwa). Z kolei z wykonanych w 2009 r. ocen stanu technicznego 8,4 km obwałowań 2 rzek wynikało, że stan ich był niedostateczny.

Na administrowanych obwałowaniach ŚZMiUW przeprowadzał coroczne wiosenne i jesienne przeglądy, w oparciu o wyniki których ustalano wymagane zakresy prac konserwacyjnych i naprawczych.

Z wyjaśnień Dyrektora ŚZMiUW i korespondencji, kierowanej w latach 2008-2010 m.in. do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, wynikało, iż powodem niedokonywania wspomnianych kontroli okresowych oraz ocen stanu technicznego obwałowań był brak środków finansowych.

Ustalono, że w latach 2007-2010 ŚZMiUW otrzymywał środki na zakup usług remontowych (w tym na wykonywanie ww. kontroli okresowych 341,0 km administrowanych obwałowań dorzecza Odry i Wisły), które pokrywały odpowiednio: 34,4 %; 33,0 %; 20,2 % i 10,6 % zgłaszanych potrzeb²³. Z kierowanej w latach 2007-2009 korespondencji ŚZMiUW do Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego wynikało, że utrzymujący się od kilku lat niski stopień pokrycia zgłaszanych potrzeb finansowych powodował powstawanie zaległości w pracach konserwacyjnych cieków i urządzeń wodnych oraz ich dekapitalizację.

6. Naruszanie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (zwanej dalej Pzp) przy udzieleniu zamówień na opracowanie dokumentacji i wykonanie robót budowlanych, o łącznej wartości 7.923,95 tys. zł brutto, dotyczących 4 zadań realizowanych w ramach Programu dla Odry, a objętych 6 postępowaniami. W szczególności stwierdzono:

- Zamieszczanie, do roku 2009 włącznie, w siwz postępowań o udzielenie zamówień publicznych na wykonanie robót budowlanych²⁴, dodatkowego wymogu stosowania przez wykonawców stawki roboczogodziny nie niższej niż wynikającej z najniższego miesięcznego wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę, oraz odrzucanie ofert wykonawców (w tym ofert z najniższą ceną), na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, jako niezgodnych z tym zapisem. Stanowiło to naruszenie, wyrażonych w art. 7 ust. 1 ww. ustawy, zasad przygotowania i przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców oraz było niezgodne z art. 22 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, stanowiącym, iż o udzielenie

---

²³ W wysokości 15 mln zł na każdy rok okresu 2007-2009 i 41 mln zł na rok 2010.

²⁴ W tym m.in. w analizowanych postępowaniach nr DI/MP-S/7442/2009 i DI/MP-S/9460/2009.

zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy dysponujący „osobami zdolnymi do wykonania zamówienia”. W konsekwencji stosowania tego zapisu, w siwz ograniczono przysługującą wykonawcom swobodę wyboru cywilnoprawnych form zatrudnienia. Od jego stosowania, według wyjaśnień Pani Dyrektor, odstąpiono w 2010 r., uznając, że nie ma on podstaw i że należy pozostawić wykonawcom swobodę wyboru formy zatrudnienia.

Stwierdzono, że wskutek zastosowania ww. zapisu (kwestionowanego przez trzech oferentów) w postępowaniu nr DI/MP-S/7442/2009, dotyczącym udzielenia zamówienia na realizację robót budowlanych, w ramach zadania „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry - etap III*”, odrzucono - jako zawierające zaniżoną stawkę roboczogodziny - dwie oferty, w tym ofertę z najniższą ceną na kwotę 5.333.326,84 zł netto, wybierając droższą ofertę wykonawcy z ceną netto 5.659.862,89 zł. W konsekwencji, w związku z postępowaniem protestacyjnym, a następnie odwoławczym, opóźniono podpisanie umowy na wykonanie robót w ramach tego zadania i ich rozpoczęcie oraz wzrósł koszt tej inwestycji o 326,5 tys. zł netto (398,4 tys. zł brutto).

- Zamieszczenie w siwz 6 badanych postępowań nieprecyzyjnych zapisów, dotyczących przedstawiania przez wykonawców harmonogramów rzeczowo-finansowych (harmonogramów robót), z naruszeniem wyrażonej, w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, zasady zachowania uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, z którą wiąże się, zarówno obowiązek formułowania postanowień siwz w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości, jak również obowiązek rzetelnej oceny każdej złożonej oferty.

Stwierdzono, że ujmowane w siwz nieprecyzyjne zapisy w powyższym zakresie wprowadzały w błąd oferentów, na co wskazują przypadki przedkładania przez nich zamiast opracowanego harmonogramu jedynie jego zaparafowanego wzoru (w postępowaniach nr: DZ/OCZ/DKW-19/2010, DI/MP-S/7442/2009 i DI/MP-S/9460/2009). Ponadto wykonawcy, którzy w tych postępowaniach złożyli oferty niezawierające wymaganego harmonogramu, nie byli przez ŚZMiUW jednakowo traktowani. W przypadku oferty PPUH „Ekomeł” sp. z o.o., złożonej w postępowaniu nr DZ/OCZ/DKW-19/2010, w której nie było harmonogramu, zamiast jej odrzucenia, jako niezgodnej z siwz, ŚZMiUW, na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, wezwał wykonawcę do uzupełnienia oferty, pomimo że harmonogram nie należał do katalogu dokumentów, na których

uzupełnianie lub poprawianie pozwalał ten przepis²⁵. Po uzupełnieniu ofertę wybrano jako najkorzystniejszą, a wykonawcy udzielono 14 grudnia 2009 r. zamówienia na kwotę 121 390,00 zł brutto. Z kolei w przypadkach dwóch innych ofert, złożonych w postępowaniach nr: DI/MP-S/7442/2009 i DI/MP-S/9460/2009, które również nie zawierały wymaganego harmonogramu, ŚZMiUW nie wezwał wykonawców do ich uzupełnienia. W sporządzonych dokumentach z badania i oceny tych ofert, podpisanych przez sekretarza komisji przetargowej oraz Zastępcę Dyrektora ŚZMiUW ds. Technicznych, podano natomiast nierzetelnie, że spełniono wymóg przedłożenia „zaparafowanego wzoru umowy wraz z opracowanym harmonogramem robót”²⁶.

- Naruszenie przepisów art. 32 ust. 1 ustawy Pzp wskutek niedochowania należytej staranności przy ustalaniu wartości zamówienia na opracowanie dokumentacji projektowej zadania „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego w miejscowości Kuźnia Raciborska”, objętego postępowaniami przetargowymi nr DI/MP-S/4487/2009 i nr DI/MP-S/5710/2009 (prowadzonymi w trybie przetargu nieograniczonego). Przed wszczęciem pierwszego z tych postępowań, w maju 2009 r., wartość zamówienia oszacowano na kwotę 240 326,22 zł netto, natomiast trzy miesiące później (po unieważnieniu ww. postępowań na podstawie art. 93 ust. 1 pkt. 4 ustawy Pzp) oraz przed uruchomieniem kolejnego postępowania nr DI/MP-S/7431/2009 (prowadzonego w trybie zapytania o cenę) oszacowano ją na kwotę 495 730,30 zł netto. Osobą odpowiedzialną za ustalenie ww. wartości zamówienia był Kierownik Biura Terenowego ŚZMiUW w Raciborzu, który dopiero dla potrzeb trzeciego postępowania dokonał ponownego oszacowania wartości zamówienia, przyjmując inne niż wcześniej podstawy kalkulacyjne do wyceny.
- Udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji projektowej dla ww. zadania, na kwotę 500 tys. zł brutto, w trybie zapytania o cenę (postępowania nr DI/MP-S/7431/2009), pomimo że nie spełniono przesłanek zastosowania tego trybu, określonych w art. 70, w związku z art. 10 ust. 2 ustawy

---

²⁵Określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich dokumenty te mogą być składane. (Dz. U Nr 226, poz.1817), które zastąpiło obowiązujące do 30 grudnia 2009 r. wcześniej rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich dokumenty te mogą być składane. (Dz. U Nr 87, poz.605 ze zm.).

²⁶W przypadku postępowanie nr DI/MP-S/7442/2009 ofertę odrzucono z uwagi na „zaniżoną stawkę roboczogodziny”, a w postępowaniu nr DI/MP-S/9460/2009 oferta nie została odrzucona i brała udział w ocenie ofert, jednakże nie została wybrana, gdyż nie zawierała najniższej ceny.

Pzp. NIK nie podziela złożonych w tej sprawie wyjaśnień Pani Dyrektor, że do zastosowania trybu zapytania o cenę uprawniało ŚZMiUW unieważnienie 2 wcześniejszych postępowań (prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego) oraz że zamawiane usługi projektowe były dostawami lub usługami powszechnie dostępnymi o ustalonych standardach jakościowych. Zamawiane usługi projektowe wymagały bowiem specjalistycznej wiedzy w dziedzinie melioracji i gospodarki wodnej, zawężającej krąg potencjalnych wykonawców, o czym świadczy m.in. obszerny zakres wymagań ustalonych w siwz, ograniczona liczba uprawnionych wykonawców do ich realizacji, a także fakt odrzucenia przez ŚZMiUW w postępowaniu 2 z 3 złożonych ofert, z uwagi na nieprzedstawienie przez wykonawców wymaganych referencji potwierdzających wykonanie co najmniej jednej podobnej dokumentacji. Stwierdzono, że wskutek zastosowania trybu zapytania o cenę, z siwz tego postępowania oraz z zawartej z wykonawcą 1 października 2009 r. umowy wyeliminowano obowiązek wniesienia przez wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy (który był ujmowany w siwz dwóch unieważnionych postępowań). Ponadto, w przypadku siwz tego postępowania ustalono, że nie określono w niej terminu otwarcia ofert, co było niezgodne z art. 36 ust. 1 pkt 11 ustawy Prawo zamówień publicznych, a wyjaśniono przeoczeniem.

- W 4 postępowaniach (nr DI/MP-S: 4487/2009, 5710/2009, 7442/2009 i 9460/2009) dokonywano zmian składu komisji przetargowych, powoływanych na podstawie przepisów art. 21 ust. 1 ustawy Pzp, bez wcześniejszej pisemnej akceptacji tych zmian przez kierownika zamawiającego. Zmian dokonywał sekretarz komisji przetargowej w porozumieniu z kierownikiem Biura Terenowego w Raciborzu, który - będąc powoływany przez kierownika jednostki, jako członek komisji przetargowych - nie brał udziału w ich posiedzeniach i delegował do uczestniczenia w nich innych podległych pracowników.
7. Nieewidencjonowanie, w okresie od 2007 r. do marca 2011 r., przez Dział Organizacyjno-Administracyjny wpływających skarg i wniosków, z naruszeniem postanowień obowiązujących w latach 2007-2011 regulaminów organizacyjnych ŚZMiUW. Powyższe Kierownik Działu wyjaśniła kierowaniem skarg i wniosków do jednostki sprawującej bezpośredni nadzór (Urzędu Marszałkowskiego), a Z-ca Dyrektora ds. Technicznych skierowaniem wpływających po powodzi z maja

2010 r. dużej liczby wniosków i próśb o zabezpieczenie obszarów i obiektów dotkniętych żywiołem bez ewidencjonowania, do Działu Melioracji i Infrastruktury Technicznej, celem ich uwzględnienia w bieżących i przyszłych planach finansowo-rzeczowych.

II. Równocześnie NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości lub uchybień:

1. Osiągnięcie planowanych efektów rzeczowych zakończonych zadań „*Odtworzenie koryta ciekłu Młynówka Bolesław*” i „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II*” - odbudowy koryta ciekłu o długości 2,0 km i jazu oraz remontu 2 istniejących zbiorników o łącznej pow. 59,85 ha i pojemności 816 tys m³ i towarzyszącej infrastruktury.

Przeprowadzone w marcu 2010 r. oględziny efektów ww. zadań wykazały, w przypadku ciekłu Młynówka-Bolesław, występowanie na kilkudziesięciu metrach odbudowanej skarpy ubytków gruntu, spowodowanych - według wyjaśnień Kierownika Biura Terenowego w Raciborzu - osiadaniem gruntu i przejściem wysokich wód. Z kolei w przypadku zadania „*Remont budowli zbiornika Zielona I i II*” - wyniki oględzin wykazały uszkodzenie wyremontowanego kanału ulgi i szeregu zabudowanych elementów, spowodowane przepływem wysokiej fali powodziowej w maju 2010 r. Wartość ww. szkód, według szacunków ŚZMiGW, wynosiła ok. 3,5 mln zł.

NIK zwraca uwagę, że wystąpienie ww. uszkodzeń na kanale ulgi mogło mieć m.in. związek z brakiem możliwości zwiększenia w aktualnych warunkach retencji zbiornika dolnego w przypadku dopływu dużej fali powodziowej do zbiornika górnego, na skutek ograniczonej wielkości przekroju upustu dolnego łączącego te zbiorniki. Powyższe, a także ograniczona przepustowość kanału ulgi, w przypadku powtórnego wystąpienia dużej fali powodziowej, stwarza zagrożenie ponownego uszkodzenia tego kanału. Kierownik Biura Terenowego w Częstochowie wyjaśnił, że uszkodzone budowle hydrotechniczne wybudowano zgodnie z obowiązującymi normami, przy czym stan wód, który wystąpił w maju 2010 r., znacznie te normy przekraczał. Stwierdził również, że czynione są aktualnie starania o pozyskanie środków z WFOŚiGW na usunięcie powstałych 8 miesięcy wcześniej szkód.

2. Zapewnienie rzetelnego nadzoru inwestorskiego dla robót budowlanych 4 realizowanych zadań Programu, objętych szczegółową analizą. W powyższym zakresie stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły m.in.:

- Naruszenia przepisów art. 41 ust. 4 ustawy Prawo budowlane, wskutek zgłoszenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego zamiaru rozpoczęcia robót budowlanych w ramach zadania „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry – etap III*” w dniu ich podjęcia, tj. 23 grudnia 2009 r. Zgodnie z ww. przepisem, inwestor o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych jest obowiązany zawiadomić właściwy organ co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem. Zgłoszenie z dnia 23 grudnia 2009 r. podpisał Z-ca Dyrektora ds. Technicznych. Stwierdzono ponadto, że faktu podjęcia w grudniu 2009 r. robót przygotowawczych dla tego zadania przez wykonawcę nie odnotowano w dzienniku budowy²⁷, co było niezgodne z art. 45 ust. 1 ww. ustawy (dziennik budowy stanowi urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót), a także przepisem § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia²⁸ (wpisy w dzienniku budowy zamieszcza się w porządku chronologicznym). Dopuszczenie do prowadzenia przez kierownika budowy dziennika budowy zadania „*Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego w miejscowości Krzanowice*” w sposób niezgodny z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie dziennika budowy. W dzienniku budowy (tom I i II) część jego stron nie opieczętował organ go wydający oraz ponumerowano je (naruszenie przepisów § 5 ww. rozporządzenia), pozostawiając w nim puste miejsca na części stron i umożliwiając dokonywanie późniejszych wpisów (naruszenie przepisów § 7 ust. 1), a w tomie I nie dokonano wpisu o jego zamknięciu i kontynuacji zapisów w tomie II (naruszenie § 6 ust. 6). Naruszenie przepisów § 7 ust. 1 (pozostawianie pustych miejsc na części stron) stwierdzono również w dzienniku budowy zadania „*Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry – etap III*”.

---

²⁷Kierownik budowy pierwszego wpisu w dzienniku dokonał 16 stycznia 2010 r. informując o przejęciu placu budowy.

²⁸Dz. U. nr 108 poz. 953 ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie dziennika budowy”.

- Nieokreślenie przez inspektora nadzoru w pięciu protokołach odbioru robót, w ramach zadania „Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Odry – etap III”, jakości odbieranych robót, co - w ocenie NIK - było działaniem nierzetelnym.
3. Podejmowanie w latach 2007-2010 przez ŚZMiUW działań w celu pozyskiwania na realizację zadań środków finansowych z innych źródeł niż budżet państwa, m.in. z funduszy europejskich (Programy „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego” i „Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013”) oraz z WFOŚiGW.
W powyższym zakresie NIK ocenia negatywnie brak należytej rzetelności i staranności przy sporządzeniu wniosku o dofinansowanie z WFOŚiGW zadania „Remont budowli zbiornika Zielona I i II”. Z powodu błędów formalnych i rachunkowych, złożony 16 maja 2008 r. wniosek rozpatrzył Zarząd Województwa Śląskiego we wrześniu 2008 r., a zawarcie umowy z WFOŚiGW, na 774,9 tys. zł dotacji, nastąpiło 13 października 2008 r., tj. po pierwotnym terminie zakończenia dotowanych robót, wynikającym z umowy zawartej z wykonawcą²⁹.
  4. Terminowe sporządzanie i przekazywanie Pełnomocnikowi Rządu rocznych sprawozdań z realizacji zadań Programu, a także przekazywanie Pełnomocnikowi Rządu wymaganych informacji dla potrzeb Systemu Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry (SIPDO).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) *Podjęcie działań dla terminowej realizacji zadań Programu oraz zapewnienie pełnego i rzetelnego wykorzystywania, przyznawanych na realizację zadań Programu, środków finansowych rezerwy celowej.*
- 2) *Przestrzeganie, przy ujmowaniu w Programie nowych zadań, ustalonych przepisami i wytycznymi Pełnomocnika Rządu, kryteriów ich kwalifikalności.*
- 3) *Dokonanie zwrotu do budżetu państwa środków rezerwy celowej Programu, wykorzystanej w latach 2007-2008 na sfinansowanie wydatków w kwocie 303.869,63 zł, na realizację dwóch zadań dotyczących cieków zlokalizowanych w dorzeczu Wisły, oraz 1.273.864,77zł środków tej rezerwy wykorzystanych w grudniu 2007 r. i w grudniu 2009 r. na niezgodne z postanowieniami umów sfinansowanie należności wykonawców.*
- 4) *Udzielanie zamówień publicznych z zachowaniem, określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych, przesłanek stosowania poszczególnych trybów oraz*

²⁹ Z uwagi na opóźnienia w realizacji robót, pierwotny ich termin realizacji przesunięto z września na grudzień 2008 r.

z poszanowaniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także przestrzeganie przepisów dotyczących powoływania przez kierownika jednostki komisji przetargowych.

- 5) *Wymaganie od wykonawców sporządzania harmonogramów rzeczowo-finansowych obejmujących cały umowny okres realizacji robót dotyczących zadania lub wprowadzenie w zawieranych z wykonawcami umowach postanowień określających tryb ustalania i zatwierdzania takich harmonogramów na kolejne lata budżetowe oraz pełne egzekwowanie tych postanowień od wykonawców.*
- 6) *Zmniejszenie wartości środków trwałych powstałych w ramach realizacji zadań „Remont budowli zbiornika Zielona I i II” i „Odtworzenie koryta ciekłu Młynówka Bolesław” o koszty poniesione na realizację robót konserwacyjnych i remontowych związanych z ich utrzymaniem i przywróceniem ich prawidłowego stanu technicznego, a także stosowanie jednolitych zasad zwiększania wartości środków trwałych z tytułu ponoszonych wydatków na ich ulepszenie.*
- 7) *Przeprowadzanie, wymaganych przepisami art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane, kontroli ocen stanu technicznego obwałowań w dorzeczu Odry oraz sporządzanie ocen ich stanu technicznego, a także podjęcie działań w celu wyremontowania obwałowań będących w niewłaściwym stanie technicznym.*
- 8) *Terminowe zgłaszanie zamiaru rozpoczęcia robót budowlanych, w ramach poszczególnych zadań, oraz rzetelne prowadzenie dzienników budów.*
- 9) *Podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania z dokumentacji technicznej zadania „Odbudowa koryta ciekłu Stoła” usterek i wad, uniemożliwiających uzyskanie pozwolenia na budowę, oraz wyegzekwowania od wykonawcy tej dokumentacji zapłaty naliczonych kar umownych.*
- 10) *Podjęcie działań w celu zapewnienia usunięcia przez wykonawcę robót, w ramach udzielonej gwarancji, uszkodzeń skarp ciekłu wodnego Młynówka-Bolesław.*
- 11) *Przeprowadzenie analiz technicznych i ekonomicznych, dotyczących zwiększenia możliwości retencji na zbiornikach Zielona, w celu przeciwdziałania ponownemu uszkodzeniu kanału ulgi w przypadku dopływu dużej wody powodziowej.*
- 12) *Zapewnienie ewidencjonowania wpływających skarg i wniosków.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.